

Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra*

Utredningsprogram for marint vern i Andfjorden

Fastsatt av Miljødirektoratet 4. mars 2020

Fylkesmannen i Nordland/Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Mars 2020

Foto:

Forsidebilde: Steinaværkorallrevet. Havforskningsinstituttet

Forord

Dette er et utredningsprogram for konsekvensutredningen for et marint verneområde i Andfjorden utarbeidet av Fylkesmannen i Nordland og Fylkesmannen i Troms og Finnmark. Utredningsprogrammet gjøre rede for utredningsområdet, tiltaket, problemstillinger, metodikk, behovet for utredninger, flere alternativer, opplegget for medvirkning og frister.

Vern av marine områder er et ledd i arbeidet med å oppfylle det nasjonale målet om bevaring av et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Vern bidrar også til å oppfylle de nasjonale målene om bevaring av økosystemer, arter og naturtyper.

Utgangspunktet for verneplanen er *Rådgivende utvalg for marin verneplan* sitt forslag fra 2003-2004 om å verne 36 områder langs kysten, herunder «*Transekt fra Andfjorden*». Områdene var valgt ut for å dekke variasjonsbredden og sikre representative, særegne, sårbare og truede marine naturverdier. Utvalget anbefalte en verneform hvor en beskytter det undersjøiske landskapet med sitt mangfold av habitater, samtidig som en tillater næringsvirksomhet som ikke er i strid med verneformålet. Gjennom dette kan en også oppnå å beskytte artsmangfoldet gjennom å bevare habitatene eller biotopene. Utvalget har kom fram til at kombinasjon av vern og bruk er mulig for de fleste områdene.

Utredningsprogrammet har vært gjenstand for høring og offentlig ettersyn den 2.10.19 med høringsfrist til den 15.11.19. Fylkesmannen i Nordland og Fylkesmannen i Troms og Finnmark har vurdert alle innkomne innspill og forhold som har fremkommet underveis i prosessen med utredningsprogrammet, og gjort nødvendige justeringer. Siden Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet etter forskrift om konsekvensutredning (jf. § 16) ble utredningsprogrammet den 15.1.2020 sendt til Miljødirektoratet for godkjenning. Miljødirektoratet har i brev av 4.3.2020 fastsatt utredningsprogrammet.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
1 Innledning	4
2 Forskrift om konsekvensutredning	4
3 Utredningsprogram	4
4 Planen og området	5
4.1 Beskrivelse av planen/tiltaket	5
4.2 Utredningsområdet i Andfjorden	6
5 Utredningstemaer og problemstillinger.....	10
5.1 Problemstillinger i Andfjorden	10
5.2 Metodikk for konsekvensutredning	10
5.3 Utredningstemaer	13
5.3.1 NATURMILJØ OG KULTURMINNER.....	15
5.3.2 NATURRESSURSER:.....	17
5.3.3 SAMFUNN:.....	21
6 Alternativer som foreslås utredet.....	28
7 Medvirkning	29
7.1 Hva er medvirkning?	29
7.2 Hvordan kan man påvirke?.....	29
7.3 Tidsplan:	32
8 Referanser og relevante linker	32
9 Vedlegg	32

1 Innledning

Fylkesmannen i Nordland og Fylkesmannen i Troms fikk i brev fra Miljødirektoratet datert 20.04.2017 i oppdrag om å starte opp arbeidet med å utrede marint vern av transekt i Andfjorden. Den 24.08.18 ble det derfor meldt oppstart av utredningen av et marint verneområde i ytre del av Andfjorden.

Naturmangfoldloven gir særskilte regler om saksbehandling ved opprettelse av verneområder. I tillegg har forvaltningsloven alminnelige regler om saksbehandling ved utarbeidelse av forskrifter. Instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen) gjelder også ved opprettelse av verneområder. Også de generelle sakbehandlingsreglene som omhandler miljørettsprisippene i naturmangfoldloven kapittel II kommer til anvendelse ved opprettelse av verneområder. I tillegg er det for store verneområder et krav om konsekvensutredning.

Utredningsprogrammet er laget som en samlet utredningsoversikt, og omfatter både kartlegginger og utredninger som vil bli utført som grunnlag for den ordinære saksbehandlingen av verneforslaget og de utredninger KU-forskriften krever, jf. § 21.

2 Forskrift om konsekvensutredning

I henhold til forskrift om konsekvensutredning vedlegg I, punkt 29, skal planer for verneområder større 250 km² alltid ha planprogram og konsekvensutredning. Utredningsområdet for marint vern i Andfjorden er på ca. 1964 km² og utløser dermed krav om konsekvensutredning.

Formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger er å klargjøre virkningene av planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Behandlingen av saker etter bestemmelsene skal bidra til at virkningene for miljø og samfunn blir tatt hensyn til når et tiltak planlegges, og når det tas stilling til om og på hvilke vilkår, planer eller tiltak kan gjennomføres. Regelverket skal også sikre en åpen prosess slik at alle berørte parter blir hørt.

Konsekvensutredningens innhold og omfang skal tilpasses den aktuelle planen eller tiltaket, og være relevant for de beslutninger som skal tas.

En konsekvensutredning skal gjøre rede for tiltaket, vise aktuelle alternativer, tiltakets virkning og hva som kan gjøres for å avbøte eventuelle skader og ulemper. Konsekvensutredningen skal drøfte hvordan inngrep og brukerinteresser vil kunne påvirke verneverdiene - og omvendt. Samlede virkninger av planen eller tiltaket sett i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak i influensområdet skal også vurderes.

En konsekvensutredning skal være et supplement til den ordinære utredningsplikten etter naturmangfoldloven.

3 Utredningsprogram

Et utredningsprogram er en plan for utarbeiding av verneplanen og gir rammer for konsekvensutredningen. Utredningsprogrammet gir også en samlet oversikt over kartlegginger og utredninger som vil bli utført som grunnlag for den ordinære saksbehandlingen av verneforslaget og de utredninger som KU-forskriften krever, jf. §21.

I §14 i forskrift om konsekvensutredninger står det at forslag til utredningsprogram skal inneholde en beskrivelse av:

- a. *planen eller tiltaket, det berørte området og de problemstillingene som i den konkrete saken anses viktige for miljø og samfunn.*
- b. *forholdene som etter kapittel 5 skal utredes, og hvilke metoder som er tenkt benyttet for å skaffe nødvendig kunnskap.*
- c. *relevante og realistiske alternativer og hvordan disse skal vurderes i konsekvensutredningen.*

- d. plan- eller søknadsprosessen, med frister i prosessen, deltakere og plan for medvirkning fra særlig berørte grupper og andre.

Utredningsprogrammet skal også inneholde kart over det berørte området.

4 Planen og området

4.1 Beskrivelse av planen/tiltaket

I «Forskrift om konsekvensutredning» § 14 bokstav a) er det fremhevet at et utredningsprogram skal gi en beskrivelse av planen eller tiltaket.

Miljødirektoratet har i brev datert 20.04.2017 bedt Fylkesmannen i Nordland og Fylkesmannen i Troms om å starte utredning av marint vern i Andfjorden etter naturmangfoldloven § 39.

Naturmangfoldloven § 39 definerer marine verneområder som:

Det kan opprettes verneområder i sjø for å beskytte marine verneverdier, herunder naturverdier som er økologiske betingelser for landlevende arter. Som marine verneområder kan vernes områder som

- a) inneholder særegne eller representative økosystemer og som er uten tyngre naturinngrep,
- b) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- c) representerer en bestemt type natur,
- d) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- e) utgjør en spesiell geologisk forekomst,
- f) har særskilt naturvitenskapelig verdi, eller
- g) har særskilt betydning som økologisk funksjonsområde for en eller flere nærmere bestemte arter.

Verneområder i sjø kan opprettes for å oppfylle ett eller flere av målene i § 33 første ledd.

Verneområdet i sjø må angi om verneformålet og restriksjoner gjelder bunn, vannsøyle, overflate eller en kombinasjon av disse. For øvrig gjelder §§ 33, 34 og §§ 40 til 51 tilsvarende så langt de passer.

I et verneområde i sjø må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et verneområde i sjø kan vernes mot all virksomhet, forurensning, tiltak og bruk, med de begrensninger som følger av folkeretten. Restriksjoner på aktivitet skal stå i forhold til verneformålet.

Høsting og annen utnyttning av villlevende marine ressurser reguleres etter havressurslova innenfor rammene av verneforskriften.

Marine områder der beskyttelsen kun består av nærmere bestemte regler om utøving av fiske, fastsettes etter havressurslova.

Som utgangspunkt for utredningsprogrammet ligger *Rådgivende utvalg for marin verneplan* sine rapporter «Råd til utforming av marin verneplan for marine beskyttede områder i Norge», og da både den foreløpige tilrådning (2003) og den endelige tilrådningen (2004). Rapportene gir et godt innblikk i hva et marint vern vil innebære, både generelt og spesielt for Andfjorden. (Link til tilrådingene på verneplanens nettside: <https://www.fylkesmannen.no/andfjorden/>).

Et marint verneområde i Andfjorden vil være forankret i en egen forskrift som angir: §1. formålet, §2. geografisk avgrensning, §3. vernebestemmelser, §4. generelle unntak, §5. spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, §6. generelle dispensasjonsbestemmelser, §7. skjøtsel, §8. forvaltningsplan, §9. forvaltningsmyndighet, §10. rådgivende utvalg og §11. ikrafttredelse. I hovedsak vil verneplan utformes gjennom §4 generelle unntak og §5 spesifiserte dispensasjonsbestemmelser. De øvrige paragrafene vil være relativt lik i alle marine verneområder, med unntak av formålet som varierer fra område til område.

Formålsparagraf og vernebestemmelse for et marint vern i Andfjorden vil sannsynlig bli:

§1 (Formål). Formålet med Andfjorden marine verneområde er å ta vare på et transekt kyst-hav med stor variasjon av naturmangfold, inkludert trua, sjelden og sårbar natur, og som representerer bestemte naturtyper av særlig naturvitenskaplig verdi. Det er en målsetting å holde verneverdiene uten større grad av påvirkning, og området skal kunne tjene som referanseområde for langtidsovervåking og forskning, både generelt, men også for aktiviteter som bunntåling, reketråling og snurrevad.

Verneformålet er knyttet til sjøbunnen. I kartfestet referanseområder for regional vannkvalitet i kyststrømmen, omfatter verneformålet i tillegg vannsøylen.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor det marine verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

§2 (Geografisk avgrensning). Det marine verneområdet dekker et sjøareal på 1964 km². Verneområdet omfatter overflaten, vannsøylen og sjøbunnen (opp til marbakke eller 2 meter under midlere lavvann der marbakke ikke finnes).

§3 (Vernebestemmelser). I det marine verneområdet må ingen foreta noe som direkte eller indirekte kan forringe verneverdiene angitt i verneformålet.

a) Vegetasjonen, herunder tang, tare og andre marine planter, er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting av vegetasjon er forbudt.

b) Dyrelivet knyttet til sjøbunnen er vernet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av organismer er forbudt.

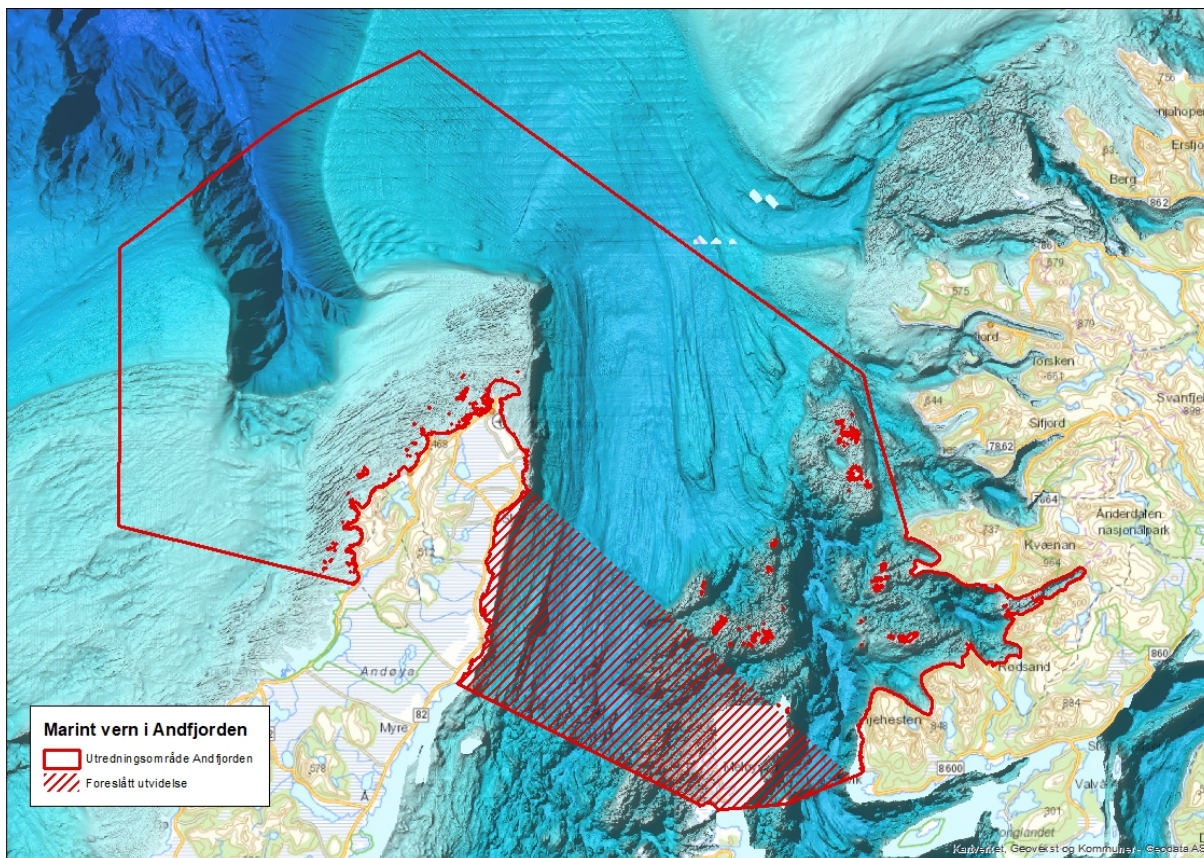
c) Området er vernet mot tiltak som for eksempel etablering av ulike typer anlegg, utfylling, byggevirksomhet, plassering av konstruksjoner på sjøbunnen, andre varige eller midlertidige innretninger, legging av rørledninger og kabler, utføring av avløpsvann og andre konsentrerte forurensningstilførsler, mudring, uttak og deponering av masse, undervannsprengning, boring, oppankring, utnyttelse av mineralske ressurser, utslipp av urensset ballastvann og utslipp av kjølevann fra land. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

En verneforskrift for marint vern i Andfjorden vil trolig har flere likhetstrekk med foreslåtte verneforskrift for Lopp havet i direktoratets tilrådning og vedtatt forskrift for Saltstraumen marine verneområde. Vi viser også til vedlagte kart over alternative referanseområder (se vedlegg 1), samt vedlagt tabell som viser alternative regler for et marint verneområde (se vedlegg 2) som skal konsekvensutredes.

4.2 Utredningsområdet i Andfjorden

I «Forskrift om konsekvensutredning» § 14 bokstav a) er det fremhevet at et utredningsprogram skal gi en beskrivelse av det berørte området.

Den 24.08.2018 ble det meldt oppstart av utredningen av marint vern i Andfjorden. Det geografiske området som var skissert tok utgangspunkt i *Rådgivende utvalg for marin verneplan* sin tilrådning i 2003/2004. Siden den tid er det fremskaffet betydelig mer kunnskap om naturverdiene i Andfjorden. Kartlegginger i regi av Havforskningsinstituttet, NINA, NIVA med flere, tilsier at utredningsområdet for marint vern i Andfjorden også bør omfatte grunntområdene omkring Meløyvær og Krøttøya, samt den innerste delen av den marine dalen i Andfjorden (Se figur 1). Vi har derfor utvidet utredningsområdet.

Figur 1. Kart som viser utredningsområdet i Andfjorden.

Utvidelsen av utredningsområdet har medført at planområdet er økt fra ca. 1660 km² til 1964 km². Utredningsområdet ligger i Andøy kommune i Nordland fylke og Harstad, Torsken og Tranøy kommuner i Troms fylke. Planområdet grenser mot land mellom Leikneset og Skjellneset på Senja, over Krøttøysundet, via Trellskjæret, og videre mellom Flatøya og Krøttøya, før grensen strekker seg videre til Korsnes på østsiden - og Stavan på vestsiden av Andøya. Grensen mot land er tenkt lagt utenfor marbakken eller 2 meters dyp der marbakke ikke finnes, det vil si utenfor grensen for privat grunn. Vernegrensen vil bli lagt godt utenfor havnene på Andenes, Bleik, Skrolsvik, Rødsand, Flakstadvåg og Andøya industripark Kvalnes av hensyn til framtidige tiltak i havneområdene, samt at naturmiljøet rundt havnene sannsynligvis er sterk påvirket og kraftig endret (se vedlegg 4).

Utredningsområdet for marint vern i Andfjorden er definert av rådgivende utvalg for marin verneplan som kategori «*Transekter kyst-hav og sokkelområder*» og i tillegg som ett av fem utvalgte områder der en skal ha særlig fokus på «*langtidsovervåking og forskning*».

Andfjorden sin funksjon som område for langtidsovervåking og forskning er knyttet til at vi trenger å forstå endringer i havmiljø for å kunne utvikle en bærekraftig forvaltning. Andfjorden som overvåkingsobjekt er ment å fungere alene, men også sammen med de andre utvalgte marine verneområdene.

Alle disse «*Transekter, kyst—hav og sokkelområder*», inkludert Andfjorden, er store og inneholder et mangfold av naturtyper langs gradientene fra beskyttet til eksponert miljø, og fra tidevannssone og grunne områder til dype partier i fjorder og på sokkel. Rådgivende utvalg for marin verneplan trekker frem at transektet fra Andfjorden fremstår som et representativt utsnitt fra kyst til dyphav og har delt området inn i 6 hovedelementer:

1. Selfjorden er en åpen og bred bukt med vekslende dyp (max. ca. 390 m) på sørvestsiden av Senja. Indre Selfjorden har en terskel med dyp på ca. 20 m og den strekker seg inn blant fjellene på Senja.

2. Steinavær ligger vest for Selfjorden på østsiden av Andfjorden. I dette området er det undersjøiske landskapet sterkt kupert, og Steinavær står opp som et grunt parti med øyer, holmer og skjær omgitt av dypere vann. På innsiden mot Selfjorden er det et parti med dyp på mer enn 500 m (her er det et dumpingsfelt for ammunisjon). Øst for Steinavær nærmere Senja, ligger Svellingan og nord for disse ligger Ørja og Holmenvær som andre grunne områder med øyer, holmer og skjær. Det er korallrev i området ved Steinavær og Svellingan.
3. Transektet går nordvestover fra området med Selfjorden og Steinavær og krysser over den nordlige delen av Andfjorden. Dette er et jevnere og dypt parti med største dyp på vel 500 m. Bunnen er for det meste sølebunn/slamholdig sand.
4. Nord og vest for nordenden av Andøya er det store grunne områder med mange skjær og noen holmer. Sørgrensen for området går på vestsiden ved Stavan like sør for Otervika og på østsiden ved Hagnes. Det grunne partiet strekker seg som en brem langt ut fra land og 50-m koten ligger omtrent 10 km fra land.
5. Utenfor dette blir sokkelen dypere og den er her på sitt smaleste. Bunnen består av grovere sedimenter med mye sand, skjellsand og grus.
6. Bleikdypet skjærer seg som en markant renne eller canyon inn i sokkelen i dette området. Området omfatter kontinentalskråningen med Bleikdypet ned til dyp på mer enn 2000 m i Lofotenbassenget i Norskehavet. I dette området bruker det å være mye hval. I øvre del av nordskråningen av Bleiksdypet er det rapportert å være mye koraller.

Kort sagt påpeker «*Rådgivende utvalg for marin verneplan*» at Andfjorden inneholder et mangfoldig og godt representativt utvalg av undersjøisk natur nord i den vestnorske subprovinsen, hvor sokkelen er på det smaleste. [MAREANO-prosjektet](#) har siden 2005 gjennomført mye kartlegging i Andfjorden. Det fins derfor mye mer kunnskap om Andfjordens 6 hovedelementer, enn det «*Rådgivende utvalg for marin verneplan*» tok utgangspunkt i 2003/2004. Nyere kartlegging utført av NIVA, viser at havbunnen omkring Meløyvær – Krøttøy har svært verdifulle forekomster med rugl, som er unike i Europeisk sammenheng. I tillegg er det registrert flere lokaliteter/skoger med sjøfjær og bambuskorallskog innerst i den marine dalen i Andfjorden. Andfjorden er en av fem områder i verden hvor en finner bambuskorallskog.

Utredningsområdet er, i tillegg til å inneholde et rikt undersjøisk naturmangfold, av stor betydning for flere typer verdier og interesser, deriblant:

Naturmiljø og kulturminner

- Området er kjent for sine store mengder sjøpattedyr og sjøfugler i store deler av året.
- Innenfor utredningsområdet fins det flere verneområder: Ånderdalen nasjonalpark, Bleiksøya naturreservat, Steinavær landskapsvernområde med dyrelivsfredning og Holmenvær landskapsvernområde med dyrelivsfredning.
- Flere eldre bosettinger med maritim tilknytning i utredningsområdet, gjør at det er potensiale for funn av marine kulturminner.
- Utredningsområdet er et tradisjonelt samisk bruksområde.

Naturressurser

- Store deler av utredningsområdet er av stor betydning for fiskeri.
- Indre deler av utredningsområdet er et viktig område for akvakultur.
- Det er mineralforekomster på land i området med stor verdi.

Flere av samfunnene/tettstedene som grenser til utredningsområdet har sterk kobling til fiskeri og akvakultur

Samfunn

- Området er viktig for forsvarets aktiviteter, deriblant et militært forbudsområde utenfor Andøya flystasjon, samt flere skyte- og øvingsfelt i sjø og fjordbassenget.
- Det er to hovedfarleder (Gavlfjorden – Andenes og Innseiling Andfjorden) samt fire bifarleder (Andfjorden, Vågsfjord – Gryllefjord, Selfjord og Skrolsvik), fem havner (Andenes, Bleik, Skrolsvik,

Flakstadvåg, Rødsand) og en rekke tekniske installasjoner (sjømerker, fyrlykter etc) innenfor - eller grenser til utredningsområdet.

- Området har en sjøfibernkabel som strekker seg fra Harstad, ut Andfjorden og Bleiksdypet, og videre til Svalbard.
- Området er viktig for friluftsliv. Store og viktige strandområder er enten innenfor - eller grenser til det foreslåtte marine verneområde. Det er to statlige sikrede friluftsområder «Sandstrand og holmene» og «Vestbyen – strandområder» som grenser til utredningsområdet for marint vern av Andfjorden. I tillegg skjer det mye fritidsfiske innenfor utredningsområdet.
- Området er viktig for naturbasert reiseliv, for eksempel hvalsafari, øyopplevelser eller turistfiske.

5 Utredningstemaer og problemstillinger

5.1 Problemstillinger i Andfjorden

I «Forskrift om konsekvensutredning» § 14 bokstav a) er det fremhevet at et utredningsprogram må beskrive de problemstillingene som i den konkrete saken anses viktige for miljø og samfunn.

I prosessen med marint vern er det kommet fram ulike problemstillinger. Problemstillinger innenfor beslutningsrelevante temaer skal inngå i konsekvensutredningen, mens andre temaer vil bare bli belyst i verneplanen. Problemstillinger knyttet til marint vern innenfor naturmiljø og kulturminner, naturressurser og samfunn skal inngå i konsekvensutredningen.

Aktuelle problemstillinger er nærmere omtalt under hvert enkelt utredningstema.

5.2 Metodikk for konsekvensutredning

I «Forskrift om konsekvensutredning» § 14 bokstav b) er det fremhevet at et utredningsprogram må beskrive hvilke metoder som er tenkt benyttet for å skaffe nødvendig kunnskap.

5.2.1 Rammer:

Det er mange føringer knyttet til marint vern. Nedenfor er de viktigste føringene som må tas hensyn til ved utredning og planlegging av marine verneområder.

- St. meld. nr. 43 (1998-99) Vern og bruk av kystsona
- St. meld. nr. 12 (2001-02) Rent og rikt hav
- Rådgivende utvalg (Skjoldalutvalget)
- St.meld. St. 14 (2015–2016) Natur for livet — Norsk handlingsplan for naturmangfold
- Naturmangfoldloven
- Miljødirektoratets veileder M-481 Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven.
- Klima- og miljødepartementets Rundskriv T-2/15: Saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven.
- Utredningsinstruksen (Finansdepartementet 2016) og DFØs veileder til utredningsinstruksen (2018).

5.2.2 Metodikk:

Konsekvensutredningen skal utarbeides i henhold til krav i kapittel 5 i «Forskrift om konsekvensutredning». Håndbok V712 «Konsekvensanalyser» (Vegdirektoratet 2018) legges til grunn for arbeidet med denne konsekvensutredningen. Metodikken skal tilpasses vern av sjøområder.

Tre begreper står sentralt når det gjelder vurdering og analyse av konsekvenser; **verdi**, **påvirkning** og **konsekvens**.

Tabell 1: Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens.

Verdi:

Med verdi menes en vurdering av hvor stor betydning et område har i et nasjonalt perspektiv. Områdets eller temaet verdi vurderes etter en skala:

- Uten betydning
- Noe verdi
- Middels verdi
- Stor verdi

- Svært stor verdi

I konsekvensutredningen skal det gis en beskrivelse av områdets nåværende status og verdi.

Påvirkning:

Med påvirkning menes en vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av et marint vern. Virkningen av de ulike alternativene vurderes etter en skala:

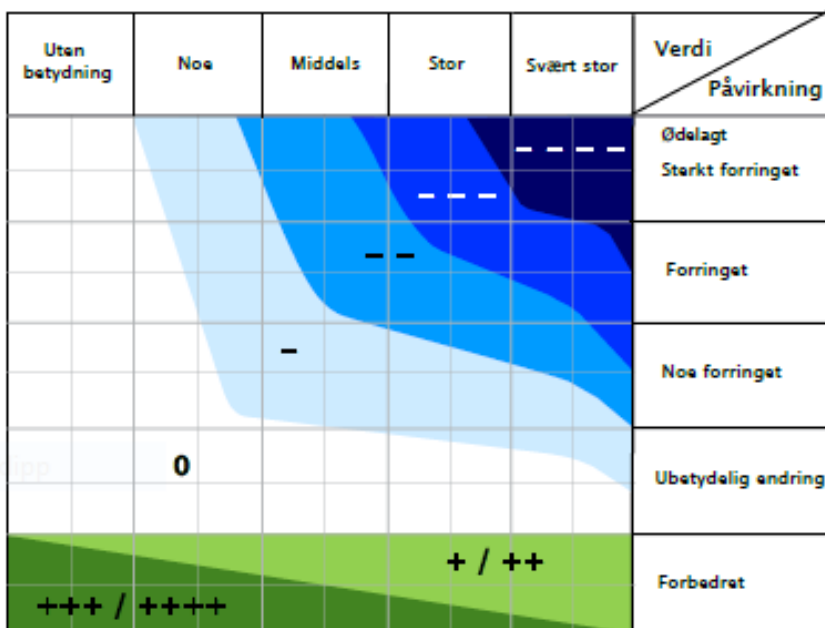
- Sterkt forringet
- Forringet
- Noe forringet
- Ubetydelige endringer
- Forbedret

Konsekvens:

Med konsekvens menes en sammenstilling av verdi og påvirkning i henhold til matrisen nedenfor. Konsekvensen er en vurdering av om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse i et område. Konsekvensene av de ulike alternativene graderes etter følgende skala:

- Kritisk negativ konsekvens
- Svært stor konsekvens
- Stor negativ konsekvens
- Middels negativ konsekvens
- Ubetydelig konsekvens
- Positiv konsekvens
- Stor positiv konsekvens

For hvert enkelt tema skal utredningen også foreslå **avbøtende tiltak** med det mål om å redusere eventuelle negative konsekvenser. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til føringer i forskrift eller i en forvaltningsplan.

Figur 2. Konsekvensvifta. Konsekvensen for et tema framkommer ved å sammenholde grad av verdi på x-aksen med grad av påvirkning i y-aksen. De to skalaene er glidende.

Utredningen skal klargjøre om virkningene av tiltaket kan ha vesentlige konsekvenser for miljø og samfunn. §17 i «Forskrift om konsekvensutredning» påpekes det at innhold og omfang av konsekvensutredningen skal tilpasses den aktuelle planen eller tiltaket, og være tilstrekkelig og relevant for de beslutninger som skal tas. Videre fremkommer det at konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon. Hvis det mangler informasjon om viktige forhold, skal slik informasjon innhentes. I denne sammenheng vil Havforskningsinstituttet analysere allerede innsamlet materiale fra flere prøvestasjoner i Andfjorden.

Havforskningsinstituttet vil sammenstille ny- og eksisterende kunnskap i en egen rapport som vil gi en oversikt over undersjøisk naturmangfold i Andfjorden. Dokumentasjonen vil være et viktig faggrunnlag for konsekvensutredningen. Rapporten skal foreligge i april 2020. Utenom denne analysen vil det ikke være aktuelt å supplere kartlegging av andre temaer som for eksempel kulturminner. Derimot gis det åpning for at intervju og samtaler med relevante aktører kan supplere med kunnskap som er kategorisert i eksisterende rapporter, databaser etc.

Konsekvensutredningen skal være gjennomiktig og etterprøvbart. I konsekvensutredningen må det fremkomme en beskrivelse om hva som er gjort, hvor kunnskapen kommer fra og hvordan kvaliteten til datamaterialet er med eventuelle usikkerheter. Årstall for siste kartlegging og kilden til registreringene er eksempel på informasjon som kan belyse kvaliteten på datamaterialet. Det er også viktig at konsekvensutredningen begrunner de faglige vurderingene som er gjort, både med hensyn til verdi, påvirkning og konsekvens. Konsekvensutredningen skal være faktabasert, pålitelig og uavhengig, slik at den har legitimitet som grunnlag for videre avveininger og beslutning.

Konsekvensutredningen må få fram og belyse de viktigste konfliktområdene på en tilfredsstillende måte.

Nærmere detaljer om metodikk er også beskrevet for hvert enkelt tema.

5.2.2.1 Referanse- og restriksjonsområder

Konsekvensutredningen skal med bakgrunn i foreslåtte referanseområder for rekestrål, snurrevad og bunnestrål (Se vedlegg 1) utrede hvordan slike områder kan påvirke utredningstemaer opplistet i kapittel 5.3 og vedlegg 2 (alternative regler).

Videre skal konsekvensutredningen, med bakgrunn i eksisterende kartlegginger av marint naturmangfold, drøfte og ta stilling til om områder med spesielt verdifullt og sårbart naturmangfold, bør ha egne regler som ivaretar dette naturmangfoldet (omtalt her som restriksjonsområder). Eksempler på naturmangfold som kan være verdifullt- og sårbart er korallrev, bambuskorallskog, ruglbunn og tareskog. Det skal foreslås hensiktsmessige avgrensninger for slike områder. Det kan vurderes flere restriksjonssoner for samme naturobjekt, ettersom det kan ha forskjellig følsomhet for ulike tiltak f.eks fiskeri, akvakultur og undervannsprengning. Disse avgrensede områdene danner grunnlaget for hvordan slike områder kan påvirke utredningstemaer opplistet i kapittel 5.3 og vedlegg 2 (alternative regler).

Konsekvensutredningen skal også drøfte om referanseområder for fiskeriredskaper og eventuelt restriksjonsområder også kan ha en utvidet funksjon som referanseområder for akvakultur og evt. overvåking av regional vannkvalitet.

I tillegg skal konsekvensutredningen drøfte om deler av referanseområder kan overlape med restriksjonsområder og gi råd om hensiktsmessige avgrensninger.

5.2.2.2 Arealbehov til drift og vedlikehold av akvakulturanlegg

I utredningsprogrammet er det lagt til grunn at sonene angitt i forslag til kystsonesplan II Midt og Sør-Troms gir akvakulturaktørene tilstrekkelig areal til drift og vedlikehold av eksisterende lokaliteter.

Kystsonesplanlegging etter plan – og bygningsloven er en arealforvaltning som åpner for revisjon i hver kommunestyreperiode dvs. hvert 4 år. Slik kan planlegging etter plan – og bygningsloven fortløpende fange opp endrede behov fra akvakulturnæringen og avveie disse mot andre interesser. Områder som er vernet etter naturmangfoldloven gir ikke samme rom for rullering som planlegging etter plan – og bygningsloven. Konsekvensutredningen skal derfor drøfte om angitte soner for drift og vedlikehold i vedlegg 3 er tilstrekkelig

for akvakulturnæringen i et 20 års perspektiv og komme med forslag til alternative soner for eksisterende lokaliteter.

5.2.2.3 Forholdet til andre planer, målsettinger og retningslinjer

Konsekvensutredningen skal sammenstille konsekvensene, sammenligne og vurdere alternativer i forhold til konsekvensene og i forhold til relevante planer, målsettinger og retningslinjer for eksempel:

- Internasjonale mål for biologisk mangfold (Aichi-målene og FNs bærekraftsmål)
- Nasjonale mål om naturmangfold, herunder mål 1.3 om bevaring av et representativt utvalg av norsk natur
- Mål om vekst i sjømatnæringen både regionalt og nasjonalt
- Energiforvaltningens strategiske konsekvensutredning for havvindproduksjon
- Forsvarets planer om skyte/øvingfelt
- Eksisterende verneområder
- Kommunenes samfunns- og arealplaner

I tillegg skal det gjennomføres en vurdering om hva den samlede konsekvensen et marint vern av Andfjorden vil ha for miljø- og samfunn.

5.2.2.4 Kunnskapsgrunnet for vern

Konsekvensutredningen skal gjøre en vurdering av kunnskapsgrunnet som grunnlag for et marint vern av Andfjorden, jfr. naturmangfoldloven § 8.

5.2.2.5 Tidsperspektiv

Konsekvensutredningen skal basere seg på dagens og planlagt bruk. Dersom det ikke finnes planer om endringer av dagens bruk, skal tidsperspektivet likevel være minst fram til et vedtak om vern finner sted. Vi legger til grunn at et vedtak om vern vil finne sted senest innen 2023. Kartlegging av naturressurser med tanke på eventuell fremtidig virksomhet eller utbyggingsinteresser er ikke en del av konsekvensutredningen. Der det er aktuelt vil imidlertid allerede kartlagte naturressurser kunne legges til grunn for utredningen.

5.3 Utredningstemaer

I «Forskrift om konsekvensutredning» § 14 bokstav b) er det fremhevet at et utredningsprogram må beskrive forholdene som etter kapittel 5 i samme forskrift skal utredes.

Temaene som skal konsekvensutredes er kategorisert under:

- Naturmiljø og kulturminner
- Naturressurser
- Samfunn

Konsekvensutredningen skal utrede konsekvensene av vern. Hvert enkelt tema vil bli utredet i lys av **verdi**, **påvirkning** og **konsekvens**. Ved eventuell negativ konsekvens skal utredningen også foreslå **avbøtende tiltak** med det mål om å redusere den negative konsekvensen. Dette kan skje gjennom utforming av grenser, verneregler eller forslag til føringer i en forvaltningsplan.

Forskrift om konsekvensutredning §21 påpeker at «*Konsekvensutredning skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn*». § 21 gir videre en oppstilling av aktuelle temaer som kan være aktuelle i en konsekvensutredning. I tabellen nedenfor er det gitt en kort redegjørelse/kommentar om temaer som er aktuelle i denne verneplanen.

Tabell 2: Vurdering av temaer i §21 i forskrift om konsekvensutredning

Tema i §21 i forskrift om konsekvensutredning	Aktuelt tema i konsekvensutredning for marint vern i Andfjorden?
Naturmangfold, jf. naturmangfoldloven	Ja
Økosystemtjenester det vil si alle goder og tjenester fra naturen som bidrar til folks velferd og livskvalitet, nå og framover. Økosystemtjenester deles inn i forsynende-, regulerende, støttende og kulturelle tjenester.	Ja, blir delvis håndtert under tema som er i berøring med definisjonen gitt i NOU 2013:10 « <i>Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester</i> »
Nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål	Ja
Kulturminner og kulturmiljø	Ja
Friluftsliv	Ja
Landskap	Ja. Undersjøisk landskap ivaretas av temaet naturmangfold.
Forurensning til vann	Nei. Marin verneplan vil ikke medføre overskridelser det vil si at miljøtilstanden i vannforekomsten kan bli forringet fra en tilstandsklasse til en annen jf. §10 i forskrift om konsekvensutredning og tilhørende veileder.
Vannmiljø jf. vannforskriften	Nei. Marin verneplan vil ikke medføre overskridelse av grenseverdier for økologisk og kjemisk tilstand jf. §10 i forskrift om konsekvensutredning og tilhørende veileder.
Jordressurser (jordvern) og viktige mineralressurser	Ja. Mineralressurser ivaretas av temaet masseuttak.
Samisk natur- og kulturgrunnlag	Ja
Beredskap og ulykkesrisiko	Ja, ankerplasser skal belyses i tema marin samferdsel.
Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger. Virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred. Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen. Tilgjengelighet for alle til uteområder og gang- og sykkelveinett. Barn og unges oppvekstvilkår. Kriminalitetsforebygging. Arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet.	Nei, ikke relevant. Ettersom grensen mot land er lagt utenfor marbakken eller 2 meters dyp vil ett marin vern i Andfjorden ikke gi noen vesentlige virkninger for disse temaene

Foruten faktorer og temaer som kan knyttes direkte til kategoriene i §21 i forskrift om konsekvensutredning har vi også valgt å inkludere temaer som angår brukerinteresser i konsekvensutredningen: Fiskeri, akvakultur, samisk næring, forsvaret, marin samferdsel, petroleum, kabler og rørledninger, reiseliv og forskning. Disse temaene er av stor betydning for at konsekvensutredningen kan klargjøre virkninger av marine verneplan og at de tas hensyn til ved videre utarbeidelse av forslag til marint vern i Andfjorden.

5.3.1 NATURMILJØ OG KULTURMINNER

Undersjøisk naturmangfold:

Definisjon:

Det undersjøiske naturmiljøet omfatter naturtyper og artsforekomster som har betydning for marine planters og dyrs levegrunnlag. Opplevelsesaspektet i naturmiljøet behandles under tema friluftsliv og reiseliv, mens naturressursaspektet vurderes under temaene fiskeri, akvakultur, masseuttak og samisk næring.

Mulige problemstillinger:

I utgangspunktet forventes det ikke at etablering av marint vern vil ha negativ konsekvens for det undersjøiske naturmiljøet. Temaet tas likevel med i konsekvensutredningen ettersom det utgjør faggrunnlaget for at *Rådgivende utvalg for marin verneplan* fremmet transekt fra Andfjorden som et totalt 36 marine beskyttede områder i Norge.

Det er viktig å klarlegge om de ulike forslagene til avgrensning og restriksjonsnivåer vil gi tilstrekkelig beskyttelse av det undersjøiske naturmiljøet i tråd med formålet med vernet.

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på Havforskningsinstituttets rapport om Andfjorden, eksisterende kunnskap og intervju med aktuelle aktører som innehar kunnskap om marint miljø (Havforskningsinstituttet, Niva, Nina, universiteter, fiskere etc.).

Utredningen skal dokumentere naturverdier innenfor utredningsområdet for eksempel lokaliteter for biologisk mangfold under vann (planter, dyr og eventuelt andre organismegrupper) og undersjøisk landskap og verdifull geologi (blant annet løsmasser). Naturmiljøet skal kartfestes og verdisettes ut ifra kriterier som representativitet, mangfold, helhet, sjeldenhet, sårbarhet og særpreg.

Verdisettingen av det undersjøiske naturmangfoldet vil også omfatte relevante økosystemtjenester, jf. definisjoner og tjenestekategorier i NOU 2013:10 «*Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester*».

Påvirkning

Utredningen skal belyse hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke naturmiljøet i utredningsområdet. Det må utredes om hvordan en sonering av verneplanen, for eksempel at enkelte områder får strengere vern (restriksjonsområder) på grunn av viktig undersjøisk naturverdier, vil påvirke naturmiljøet. Det samme gjelder også for etablering av referanseområdene for ulike typer fiskeri.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse av det undersjøiske naturmiljøet og biologisk mangfold. Utredningen skal belyse konsekvensene av 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern for det undersjøiske naturmiljøet og det biologiske mangfoldet. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder:

Databaser: HI rapport om Andfjorden, Mareano, Naturbase, Seapop, Yggdrasil, Havmiljø, Artsdatabanken etc

Kulturminner og kulturmiljø i sjø

Definisjon:

De fleste kulturminner i sjø er skipsvrak og båtfunn, men det finnes også rester etter den marine infrastrukturen. Dette kan være ting som ankerplasser, ballastplasser, seilingsmerker, uthavner og spor etter fiske og fangst. Kulturminner under vann kan gi verdifull informasjon om for eksempel eldre havneaktivitet.

Mulige problemstillinger:

Utredningsområdet er ikke kartlagt for undervanns kulturminner. Ifølge kulturminnemyndigheten er det et stort potensial for kulturminner i utredningsområdet. For eksempel skipsvrak eller andre kulturminner i tilknytning til kjente fiskevær, handelssteder og kirkesteder. Vil en marin verneplan være til hinder for å ta vare på kulturminner og kulturmiljø i sjø, eller vil en marin verneplan gi ekstra beskyttelse?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med aktuelle aktører som innehar kunnskap om marinarkologiske kulturminner og kulturmiljø (kulturminneforvaltning, museer, universitet, etc). Utredningen skal beskrive kjente marinarkeologiske kulturminner, registrerte lokaliteter med marinarkeologisk potensial og marinarkeologiske prioriteringsområder i utredningsområdet (PRIMAT). Kulturminnene skal kartfestes og verdisettes.

Påvirkning

Utredningen skal belyse hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke kulturminner og kulturmiljø i utredningsområdet. Det må utredes om hvordan en sonering av verneplanen, for eksempel at enkelte områder får etablert restriksjonsområder, vil påvirke kulturminner og kulturmiljø. Det samme gjelder også for etablering av referanseområdene for ulike typer fiskeri.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse av kulturminner og kulturmiljø.

Utredningen skal belyse konsekvensene av 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern for kulturminner og kulturmiljø. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder:

Databaser: Kulturminnesøk, Askeladden, Miljødirektoratet og Riksantikvarens veileder M-420/2015 «Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven, etc.

5.3.2 NATURRESSURSER:

Fiskeri

Definisjon:

I denne sammenhengen definerer vi fiskeri til all høsting og anna utnytting av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale, jf. havressursloven. Viltlevende marine ressurser er fisk, sjøpattedyr med helt eller delvis tilhold i sjøen, andre marine organismer og planter med tilhold i sjøen eller på eller under havbotnen, og som ikke er i privat eie.

Mulige problemstillinger:

Det foregår et betydelig helårig fiske i utredningsområdet, som har nasjonal næringsverdi. Det foregår fiske med aktive bunnredskaper som snurrevad, bunnrål og rekebral, samt passive redskaper som garn, line, teine, ruse, snøre etc.

Hvilke konsekvenser vil etablering av referanseområder og/eller restriksjonsområder få for de ulike fiskeriene? Hvilke konsekvenser vil forbud mot høsting med andre aktive bunnredskaper, som for eksempel skjellskraping og taretråling medføre?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med aktuelle aktører, fiskeriforvaltningen og Havforskningsinstituttet. Utredningen skal beskrive de ulike fiskeriene i området og annen utnytting av de viltlevende marine ressurser, samt direkte tilknyttet virksomhet på land. Feltene som benyttes til fiske eller annen høsting skal kartfestes og verdisettes. Utredningen skal også beskrive fiskerinæringens behov for land/utfyllingsarealer.

Potensialet for fremtidig utnyttelse av lite utnyttede marine ressurser og utnyttelse av nye arter (klimaendringer medfører migrasjon av arter) skal også belyses. Fiskerinæringen i utredningsområdet sin samlede verdiskapning på land og dens økonomiske betydning skal beskrives. Utredningsområdets betydning som naturgrunnlag for fiskerinæringen skal belyses og om mulig verdsettes, jf. bl.a. definisjonen og kategoriene av økosystemtjenester i NOU 2013:10 «*Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester*».

Påvirkning

Utredningen skal belyse hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke de ulike fiskeriene i utredningsområdet. Dette omfatter også aktiviteter som høsting av tang og fangst av snegler. Det må utredes om hvordan eventuelle referanseområder for fiskeri, samt eventuelle restriksjonsområder, vil påvirke fiskerinæringen. Utredningen må belyse evt. funksjonstap som følge av et marint vern. Beskrivelse av påvirkning knyttet til fiskerirelaterte næringer på land skal inkluderes i utredningen, inkludert den økonomiske betydningen.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for fiskeritema. Utredningen skal belyse konsekvensene av 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern for fiskerinæringen. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses. Konsekvensutredningen vil utrede hvordan et marint vern, sammen med tiltak som følger av nullalternativet, f.eks. økt skyte- og øvingsaktivitet fra forsvaret og Andøya Spaceport, vil påvirke fiskerinæringen.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder: Database: Yggdrasil, Barentswatch, Kystapp, Sluttseddel, etc.

Akvakultur

Definisjon:

Jf. definisjon i akvakulturloven. Akvakultur er produksjon av akvatiske organismer. Med akvatiske organismer forstås vannlevende dyr og planter. Som produksjon regnes ethvert tiltak for å påvirke levende akvatiske organismers vekt, størrelse, antall, egenskaper eller kvalitet.

Vernebestemmelsene vil ikke være til hinder for drift og vedlikehold av eksisterende anlegg. Dette inkluderer endringer og justeringer av anlegg innenfor rammene gitt i vedlegg 3 (jf. akvakulturområder foreslått i kystsonenplan). Nye lokaliteter, flytting av lokaliteter og økning av biomasse vil imidlertid kreve dispensasjon fra verneforskriftene.

Mulige problemstillinger:

Utredningsområdet omfatter fire eksisterende matfisklokaliteter for laks og ørret. I tillegg er det ett landbasert akvakulturanlegg under bygging - og to under planlegging på Andøya. Det er også avsatt ett nytt område for generell akvakulturvirksomhet, ett nytt flerbruksområde «*Bruk og vern av sjø og vassdrag*» og som åpner akvakultur etter reguleringsplan, og ett område for skjell i de ulike kommuneplanene innenfor utredningsområdet. Vil etablering av marint vern medføre ulemper for eksisterende akvakulturvirksomhet og næringens vekstmuligheter?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med aktuelle aktører og oppdrettsforvaltning. Utredningen skal beskrive dagens bruk av området til alle former for akvakultur, samt direkte tilknyttet virksomhet på land. Utredningen skal også beskrive utvidelsesmulighetene til eksisterende akvakulturanlegg/lokaliteter. Næringens økonomiske betydning skal beskrives. Områder for akvakultur skal kartfestes og verdisettes. Akvakulturnæringen i utredningsområdet sin samlede verdiskapning på land og dens økonomiske betydning skal beskrives.

Utredningen skal også beskrive akvakulturnæringens behov for land/utfyllingsarealer. Økosystemtjenestene som grunnlag for akvakultur skal også verdisettes jf. NOU 2013:10 «*Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester*».

Påvirkning

Det må utredes om hvordan 0-alternativet og de ulike alternativene vil påvirke tema akvakultur. Det må utredes om hvordan eventuelle referanseområder for fiskeri og eventuelle restriksjonsområder vil påvirke akvakulturnæringen.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for akvakultur. Utredningen skal belyse konsekvensene av 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern for akvakulturnæringen. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder:

Database: Yggdrasil

Publikasjoner: Risikovurdering norsk fiskeoppdrett (Havforskningsinstituttet), etc.

Masseuttak

Definisjon:

Masseuttak er enhver form for uttak av masser både på sjøbunn og på land. Masseuttak i sjø kan for eksempel være uttak av skjellsand. I framtiden kan det også være aktuelt med gruvedrift under vann. Masseuttak på land vil være relevant for utredningen av det marine vernet dersom det er behov for utskipning av mineralressurser (se tema marin samferdsel).

Mulige problemstillinger:

Vi er ikke kjent med at det foregår masseuttak i sjø i utredningsområdet. Masseuttak i sjø vil kunne påvirke verneverdier. Hvilke konsekvenser vil et forbud medføre?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med aktuelle aktører innenfor mineral/masseutvinning. Utredningen skal beskrive dagens uttak av mineralressurser inkludert skjellsand. Det må videre beskrives geografiske områder med interessante forekomster av mineralressurser/løsmasser hvor det kan være aktuelt med utskiping innenfor utredningsområdet. Disse områdene må kartfestes og verdisettes.

Påvirkning

Det må utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke utvinning av mineraler/masser i utredningsområdet. Det må også utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke utskiping av eventuelle mineraler/masser fra utredningsområdet og nærliggende områder på land. Det må også utredes om hvordan eventuelle referanseområder for fiskeri og eventuelle restriksjonsområder vil påvirke temaet masseuttak. Utredningen skal ta utgangspunkt i de aktiviteter som måtte være relevante for å drive denne type virksomhet.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for muligheten for utvinning inkludert utskiping av mineraler/masser i utredningsområdet. Utredningen skal belyse konsekvensene av 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern for næring knyttet til massetak. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder:

Database: NGU kartinnsyn, etc.

Samisk næringsgrunnlag

Definisjon:

Samiske næringer har tradisjonelt vært knytta til naturen. Samene har hentet levebrød og inntekt gjennom høsting av utmarksressurser, fiske, jordbruk og reindrift, som også har gitt råvarer til duodji og ulike videreforedlingsprodukter. Siden det ikke finnes andre registreringer av hvem som er samisk enn samemantallet, som er frivillig å melde seg inn i, så definerer vi samisk næring til virksomhet som har fått midler fra Sametingets tilskuddsordning til næringslivet.

Mulige problemstillinger:

Hva er dagens næringsmessige bruk av utredningsområdet av den samiske befolkningen? Hvilken betydning har denne bruken for samisk kultur? Hva vil et marint vern ha å si for samisk næringsutøvelse?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap fra blant annet Sametingets tilskuddsordning til næringslivet og intervju med aktuelle aktører som innehar kunnskap om samisk næringsdrift (Sametinget og samiske næringsorganisasjoner). Utredningen skal beskrive dagens næringsmessige bruk av området av den samiske befolkningen, samt betydningen denne bruken har for samisk kultur. Områder for samisk næring skal kartfestes og verdisettes.

Utredningsområdets betydning som naturgrunnlag for samisk nærings- og kulturgrunnlag skal belyses og om mulig verdsettes, jf. bl.a. definisjonen og kategoriene av økosystemtjenester i NOU 2013:10 «*Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester*».

Påvirkning

Utredningen skal belyse hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke samisk næring i utredningsområdet. Det må også utredes om hvordan eventuelle referanseområder for fiskeri og eventuelle restriksjonsområder vil påvirker dette temaet. Utredningen skal ta utgangspunkt i de aktiviteter som måtte være relevante for samisk næring.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for samisk næringsaktivitet i utredningsområdet. Utredningen skal belyse konsekvensene av 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern for samisk næringsvirksomhet. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder:

Databaser: Yggdrasil, Lakseregistret, Sametingets tilskuddsordning til næringslivet. Publikasjoner: Sametingets planveileder, etc.

5.3.3 SAMFUNN:

Forsvaret og romindustri

Definisjon:

I utredningsområdet omfatter denne kategorien aktiviteten til Andøya flystasjon, Andøya Test Center og Andøya Space Center.

Mulige problemstillinger:

Utredningsområdet er et viktig område for forsvaret og romindustrien. En del av forsvarets og romindustriens aktiviteter kan være til skade for naturverdier. Hvilke konsekvenser vil et forbud mot undervannsprengning og nedfall fra skyteøvelser, missiltester og rakettoppskytinger i restriksjonsområder og referanseområder medføre?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med forsvaret og Andøya Space Center/Andøya Test Center. Utredningen skal beskrive drift og anlegg i dag. For forsvaret må det skilles mellom: a) skyting og øving i skyte- og øvingsfelt og b) undervannsprengingsfelt. Områdene for forsvaret og romindustri skal kartfestes og verdisettes.

Påvirkning

Det må utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke forsvarets aktiviteter i utredningsområdet. Det må også utredes om hvordan eventuelle referanseområder for fiskeri og eventuelle restriksjonsområder vil påvirke dette temaet. Utredningen skal ta utgangspunkt i de aktiviteter som måtte være relevante for Forsvaret og romindustrien.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for romindustriens – og forsvarets aktiviteter (a og b) i utredningsområdet. Utredningen skal belyse konsekvensene av 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern for forsvar og romindustri. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder:

NOU 2004 :27 Forsvarets skyte- og øvingsfelt i sjø

Veileder. Forsvarets arealbruksinteresser i arealplanlegging, 01.02.17.

Marin samferdsel - havner, farleder og tekniske installasjoner

Definisjon:

Marin samferdsel omfatter transport av gods og personer med tilhørende infrastruktur.

Mulige problemstillinger:

Innenfor utredningsområdet er det flere forskriftsfestede leier: Hovedled «1191 Gavlfjorden-Andenes» og «1192 – Innseiling Andfjorden». Biledene «2853 Andfjorden», «2826 Vågsfjord-Gryllefjord», «2844 Selfjord» og «2842 Skrolsvik». Det er flere navigasjonsmerker/installasjoner innenfor utredningsområdet. Drift og vedlikehold av navigasjonsmerker/installasjoner vil ikke bli berørt av vernet, men nye farledstiltak vil bli utredet som spesifisert dispensasjonsbestemmelse. Vil et marint vern få konsekvenser for nye farledstiltak som etablering av nye lykter eller sjømerker, samt mudring av ny lei og dumping av disse massene?

Inntil utredningsområdet er det fem aktive fiskerihavner: Andenes, Bleik, Skrolsvik, Rødsand og Flakstadvåg. Vi har flyttet forslag til vernegrense et stykke utenfor disse fiskerihavnene. Vil forslaget til avgrensning rundt fiskerihavnene være tilstrekkelig for å ivareta drift og vedlikehold av havneområdene, samt gi rom for mudring av havn og dumping utenfor verneområdet?

Det vil bli unntak fra vernebestemmelsene for ferdsel og oppankring av båt og andre fartøyer, men vi vil utrede et mulig forbud mot oppankring i restriksjonsområder. Hvilke konsekvenser vil et slikt forbud medføre?

Vi vil utrede om det skal åpnes for at forvaltningsmyndigheten skal kunne gi dispensasjon til utfylling og bygging av kai til industriformål, reiseliv eller fritidsbruk. Hvilke konsekvenser vil et forbud eller en dispensasjonsadgang bety for industri, reiseliv og fritidsbruk i området?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med Kystverket, kommuner og fylkeskommuner. Utredningen skal beskrive forvaltningens drift og anlegg i dag, samt behovet for mudring og dumping. I tillegg skal det gis en oversikt over ankerplasser i området. Områder som er viktig som havner, farleder og tekniske installasjoner skal kartfestes og verdisettes.

Påvirkning

Det må utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke mudring av havner og dumping av mudremasser i sjø. Det må utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke forvaltningens arbeid med fornyelse av navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdselen til sjøs. Det må også utredes om hvordan eventuelle referanseområder for fiskeri og eventuelle restriksjonsområder vil påvirke dette temaet.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for forvaltningens drift, vedlikehold og fornyelse av sine anlegg, aktiviteter som mudring og dumping og områdenes funksjon som nødhavner og ankerplasser. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder:

Database: Kystinfo, kystdatahuset, havbase, etc.

Petroleumsvirksomhet

Definisjon:

Petroleumsvirksomhet er definert som all virksomhet knyttet til undersjøiske petroleumsforekomster, herunder undersøkelse, leteboring, utvinning, transport, utnyttelse og avslutning samt planlegging av slike aktiviteter, likevel ikke transport av petroleum i bulk med skip.

Mulige problemstillinger:

Petroleumsvirksomhet kan medføre store negativ påvirkning på havbunnen og vannmiljøet og vil være vanskelig å kombinere med et marint vern. Hvilke konsekvenser vil et forbud mot petroleumsvirksomhet i vernebestemmelsene medføre?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med Oljedirektoratet. Utredningen skal beskrive dagens og planlagt petroleumsvirksomhet. Områder for petroleumsvirksomhet skal kartfestes og verdisettes.

Påvirkning

Det må utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke petroleumsvirksomhet i utredningsområdet. Det må også utredes om hvordan eventuelle referanseområder for fiskeri og eventuelle restriksjonsområder vil påvirke dette temaet.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre for petroleumsvirksomhet. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak.

Kilder: Oljedirektoratet, etc.

Kabler og rørledninger

Definisjon:

Undersjøisk strøm- og telekabler, samt rørledninger for eksempel avløp, vann eller olje/gass.

Mulige problemstillinger:

Det ligger strøm- og kommunikasjonskabler og avløpsrør på sjøbunnen i utredningsområdet. Det legges opp til direkte unntak fra vernebestemmelsene for drift og vedlikehold av eksisterende sjøkabler og nødvendig istandsetting ved akutt utfall. Det legges også opp til direkte unntak fra vernebestemmelsene for oppgradering/fornyelse av eksisterende sjøkabler for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet. Videre legges det opp til at legging av nye kabler og rørledninger er et tiltak som forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi dispensasjon til, men at kabler og rørledninger i en dispensasjon så langt som mulig skal samles i korridorer. Hvilke konsekvenser vil en slik spesifisert dispensasjonsbestemmelse medføre?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med Space Norway, Oljedirektoratet, energi- og teleselskaper, kommuner og andre eiere av kabler og rørledninger i planområdet. Utredningen skal kartfeste kabler og rørledninger som fins i utredningsområdet, og redegjøre for eierskap og funksjon de har for samfunnet. Områder for kabler og rørledninger skal kartfestes og verdisettes.

Påvirkning

Det må utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer vil påvirke legging av nye kabler og rør i planområdet. Det må også utredes om hvordan eventuelle referanseområder for fiskeri og eventuelle restriksjonsområder vil påvirke dette temaet.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for legging av kabler og rør. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder:

Database: Yggdrasil, etc.

Friluftsliv

Definisjon:

Stortingsmeldingene om friluftsliv definerer friluftsliv som: "Opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse". Friluftsliv som kan påvirke verneverdier i et marint verneområde vil hovedsakelig være knyttet til fritidsfiske (redskaper som kan sette seg fast) og dykking (høsting). Kaianlegg knyttet til friluftsliv blir håndtert i temaet Marin samferdsel.

Mulige problemstillinger:

Området er attraktivt for marint friluftsliv. Hvilke konsekvensen vil forbud mot bruk av ulike typer fiskeriredskaper i restriksjonsområder og forbud mot dykkerbasert høsting ha for friluftslivet?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdien av friluftsområdene innenfor planområdet skal kartlegges og hvilke konsekvenser vernet får for friluftslivet i området skal vurderes. Utredningen skal basere seg på Miljødirektoratets veileder M98-2013 Kartlegging og verdsetting av friluftsområder. Utredningen skal beskrive dagens friluftsliv i utredningsområdet. Områder for friluftsliv skal kartfestes og verdisettes.

Friluftsliv skal også verdisettes som en økosystemtjeneste jf. NOU 2013:10 «*Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester*».

Påvirkning

Det må utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke friluftsliv i planområdet. Det må også utredes om hvordan eventuelle restriksjonsområder vil påvirke dette temaet.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for utøvelse av friluftsliv. Utredningen skal belyse konsekvensene av 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern for utøvelse av friluftsliv. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder:

Database: Naturbase, Kartlegginger knyttet til arealdel/kystsoneplan, Prosjekt «Kartlegging av fiskeplasser», etc.

Reiseliv

Definisjon:

Reiseliv/turisme er samlebetegnelse for virksomheter som har tilknytning til ferie- og fritidsreiser. Dette er hovedsakelig næringsvirksomhet innen transport, overnatting, servering, formidling, informasjon, kultur- og aktivitetstilbud og varehandel. Kaianlegg knyttet til reiseliv blir håndtert i temaet Marin samferdsel.

Mulige problemstillinger:

Området er attraktivt for reiseliv. Hvilke konsekvensen vil forbud mot bruk av ulike typer fiskeriredskaper i restriksjonsområder og forbud mot dykkerbasert høsting ha for reiselivet?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med reiselivsorganisasjoner og reiselivsnæringen som har interesser innenfor utredningsområdet. Utredningen skal beskrive dagens reiselivsvirksomhet. Områder for reiseliv skal kartfestes og verdisettes.

Utredningsområdets betydning som naturgrunnlag for (naturbasert) reiseliv skal belyses og om mulig verdsettes, jf. bl.a. definisjonen og kategoriene av økosystemtjenester i NOU 2013:10 «*Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester*».

Påvirkning

Det må utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke reiseliv i planområdet. Det må også utredes om hvordan eventuelle restriksjonsområder vil påvirke dette temaet.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for reiseliv.

Utredningen skal belyse konsekvensene av 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern for reiseliv. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder: Visit Andøy, Visit Harstad, Visit Senja, etc.

Forskning

Definisjon:

Forskning er aktiv, grundig og systematisk granskning for å finne ny viten og øke kunnskapen. Alle kan drive med forskning, men i denne sammenheng tenker vi på vitenskapelig ansatte på universitet og forskningsinstitusjoner.

Mulige problemstillinger:

Forskningsaktivitet som kan skade sjøbunnen med tilhørende vegetasjon og dyreliv vil ikke være tillatt i et marint verneområde. En del former for vitenskapelige undersøkelser vil likevel kunne gjennomføres uten at det er nødvendig å søke, fordi aktivitetene ikke kommer i strid med forbudene i verneforskriftene § 3, eller faller inn under unntaksbestemmelsene i § 4. Dette gjelder f.eks. gjennomføring av videooptak. Søknader om dispensasjon for forskningsaktivitet må da behandles etter de generelle dispensasjonsbestemmelsene i naturmangfoldloven § 48. Disse bestemmelsene skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsettes eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunkt. Det at Andfjorden er avsatt som ett av fem områder for langtidsovervåking og forskning gir grunnlag for å vurdere en spesifisert dispensasjonsbestemmelse for forskningsaktivitet. Hva vil konsekvensene av en slik spesifisert dispensasjonsbestemmelse bety for forskningen?

Konsekvensutredning:

Verdi

Verdisetting skal baseres på eksisterende kunnskap og intervju med havforskningsinstitusjoner som har interesser innenfor utredningsområdet. Utredningen skal beskrive dagens og planlagt forskningsvirksomhet. Områder for forskning skal kartfestes og verdisettes.

Utredningsområdets betydning som naturgrunnlag for forskning skal belyses og om mulig verdsettes, jf. bl.a. definisjonen og kategoriene av økosystemtjenester i NOU 2013:10 «*Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester*». Påvirkning

Det må utredes om hvordan 0-alternativet og ulike alternativer av marint vern vil påvirke forskningsvirksomheten i utredningsområdet. Det må også utredes om hvordan eventuelle referanseområder for fiskeri og eventuelle restriksjonsområder vil påvirke dette temaet. Utredningen skal ta utgangspunkt i de aktiviteter som måtte være relevante for forskningsinstitusjonene.

Konsekvens

Konsekvens er en sammenstilling av verdi og påvirkning. Det må gjøres en vurdering om et marint vern vil medføre bedring eller forringelse for forskningsinstitusjonenes forskningsaktiviteter i utredningsområdet. Knytter det seg spesielle konsekvenser til avgrensede områder innenfor utredningsområdet, skal dette belyses.

Avbøtende tiltak

Det må gjøres en vurdering om det er behov for avbøtende tiltak. Eksempler kan være justeringer av vernegrenser og forslag til bestemmelser i forskrift eller retningslinjer i en forvaltningsplan.

Kilder: Havforskningsinstituttet, NGU, Niva, etc.

6 Alternativer som foreslås utredet

I «Forskrift om konsekvensutredning» § 14 bokstav c) er det fremhevet at et utredningsprogram må gi en beskrivelse av relevante og realistiske alternativer og hvordan disse skal vurderes i konsekvensutredningen

Med bakgrunn i verneformålet skal seks alternative avgrensninger av utredningsområdet konsekvensutredes (Se tabell 3).

Tabell 3: Alternative avgrensninger av utredningsområdet.

Alternativ	Beskrivelse	Sone i figur 3.
0	Alternativ 0 er en referansesituasjon dvs. en sannsynlig utvikling i utredningsområdet dersom marin verneplan ikke gjennomføres. For dette alternativet legges dagens situasjon til grunn, det vil si dagens aktivitets-, plan- og vernestatus.	
1	Utredningsområdet (1660 km ²) avgrenset i tråd med det rådgivende utvalg for marin verneplan skisserte i 2003/2004.	Sone A
2	Utredningsområdet (1964 km ²) utgjør alternativ 1 (1660 km ²) sammen med utvidet utredningsområde (304 km ²).	Sone A + Sone B
3	Alternativ 1 (1660 km ²), unntatt Selfjorden (64 km ²).	Sone A – Sone C
4	Alternativ 1 (1660 km ²), unntatt utvidet Selfjord (109 km ²).	Sone A – Sone D
5	Alternativ 2 (1964 km ²), unntatt Selfjorden (64 km ²).	Sone A + Sone B – Sone C
6	Alternativ 2 (1964 km ²), unntatt utvidet Selfjord (109 km ²).	Sone A + Sone B – Sone D

Bakgrunnen for et utvidet utredningsområde er forklart i kapittel 4.2. De to ulike variantene der Selfjorden (Sone C og D) tas ut av vernearealet, er knyttet til akvakulturnæringens og Fiskeridirektoratets ønske om at konsekvensutredningen må belyse om en slik arrondering vil påvirke funksjonen med et marint vern i Andfjorden.

Med bakgrunn i verneformålet skal konsekvensutredningen også utrede forskjellige alternative:

- referanseområder for henholdsvis rekefiske, snurrevadfiske og bunntrål (se vedlegg 1). I verneplanen vil vi søke å velge ut totalt tre referanseområder som vil dekke de ulike fiskeriene, det vil si ett referanseområde for bunntrål, ett for rekefiske og ett for snurrevad.
- regler som kan gjelde innenfor et marint verneområde i Andfjorden (se vedlegg 2). Utgangspunktet er de samme vernebestemmelsene (§ 3) som i foreslåtte verneforskrift for Loppfjorden og vedtatte forskrift for Saltstraumen marine verneområde, som også er beskrevet i kapittel 4.1. De alternative reglene for de ulike temaene som skal utredes har en del likhetstrekk, men også noen forskjeller, fra allerede vedtatte og foreslåtte marine verneplaner.

Dersom det under prosessen med konsekvensutredningen oppstår andre alternativer som er vesentlig forskjellig, vil berørte parter få anledning til å uttale seg, før det tas beslutning om disse alternativene evt. blir gjenstand for offentlig høring i et verneplanforslag (jf. Forvaltningsloven § 17 «forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt»).

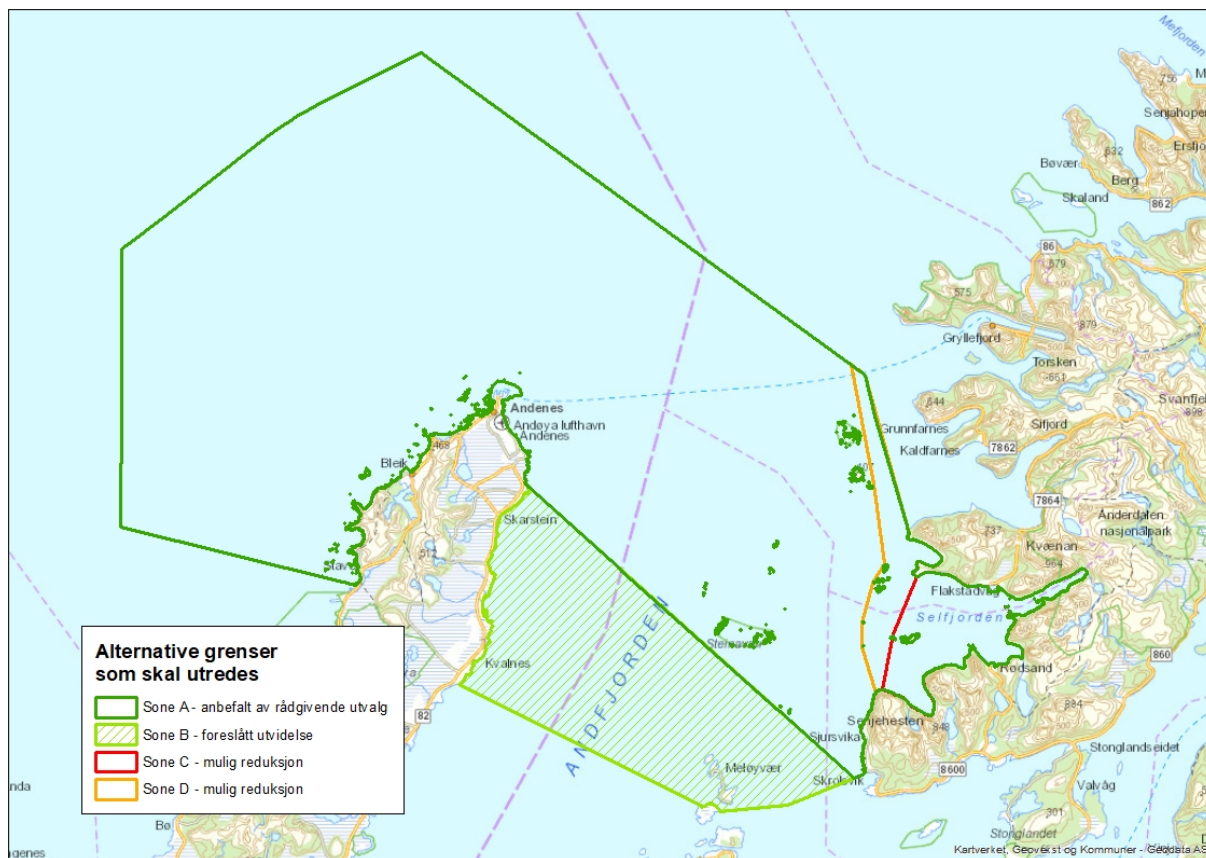

Fig 3. Kart som viser sonene som inngår i forskjellige avgrensninger av utredningsområdet (se tabell 3).

7 Medvirkning

I «Forskrift om konsekvensutredning» § 14 bokstav d) er det fremhevet at et utredningsprogram må gi en beskrivelse av plan- eller søknadsprosessen, med frister i prosessen, deltakere og plan for medvirkning fra særlig berørte grupper og andre.

7.1 Hva er medvirkning?

Medvirkning forstås ofte som enkeltpersoners og gruppers rett til å kunne delta i, og påvirke offentlige utrednings- og beslutningsprosesser. Det betyr at befolkningen i et samfunn er med på å planlegge sin framtid. Medvirkning i planprosessen har et perspektiv om «best-mulig-plan», og har mål om å:

- sikre gode løsninger som tar hensyn til alles behov
- legge til rette for at alle berørte og interesserte aktører kan komme til orde
- fremme kreativitet og engasjement, og være en arena for demokratisk deltakelse i lokalsamfunn
- fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag

7.2 Hvordan kan man påvirke?

Naturmangfoldloven og forskrift om konsekvensutredning gir åpning for medvirkning i følgende trinn av verneplanprosessen:

Rundskriv T-2/15: «Saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven» legger føringer for gjennomføringen av verneplanprosessen. Det er lagt opp til 3 runder der offentligheten har anledning til å komme med merknader til verneplanen:

- Oppstartmelding - Oppstart av verneplanprosess for Andfjorden marine verneområde jf. § 41 i naturmangfoldloven og § 14 i forskrift om konsekvensutredning
- Utarbeidelse og høring av utredningsprogram for marint vern i Andfjorden jf. §14 i forskrift om konsekvensutredning
- Utarbeidelse og høring av forslag til marint vern i Andfjorden jf. § 42 i naturmangfoldloven.

I tillegg vil vi legge til rette for flere andre arenaer for lokal påvirkning (se nedenfor):

Felles arbeidsutvalg for marin verneplan i Nordland, Troms og Finnmark

Felles arbeidsutvalg for Nordland, Troms og Finnmark har sitt utspring i et konsultasjonsmøte mellom Miljøverndepartementet og Sametinget 18.09.08, der Sametinget fremsatte ønske om at det opprettes et felles arbeidsutvalg for de tre nordligste fylkene, før eller i forbindelse med melding om oppstart av planarbeidet.

Arbeidsutvalget sammensetting:

- 1 representant fra fylkesmennene i Nordland, Troms og Finnmark
- 1 representant fra Fiskeridirektoratets regionkontorer
- 2 representanter fra Bivdi, Sjøsamisk Fangst- og fiskeriorganisasjon
- 1 representant fra Norges Fiskarlag
- 1 representant fra Norges Kystfiskarlag
- 1 representant fra Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL)
- 1 representant fra KS (Kommunenes Sentralforbund)
- 1 representant fra SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold)

Representant fra fylkesmennene leder arbeidsutvalget og fylkesmennene ivaretar sekretariatsoppgavene. Etter hvert møte i arbeidsutvalget skal det føres protokoll som kort redegjør for tema, partenes vurderinger og standpunkter, og utvalgets konklusjoner i saken. Arbeidsutvalget mandat er som følger:

- Arbeidsutvalget skal bistå fylkesmennene i verneplanarbeidet for Nasjonal marin verneplan i Nordland, Troms og Finnmark.
- De formelle oppgavene som er knyttet til verneplanarbeidet (utsending på høring med videre) vil bli ivaretatt av fylkesmennene.
- Arbeidsutvalget skal i sine vurderinger ta utgangspunkt i:
 - Naturmangfoldloven
 - Havressursloven
 - Andre aktuelle lover som akvakulturloven og havne- og farvannsloven.
 - Avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid i samiske områder
 - Utredninger av områders verneverdier og kartlagt bruk av områdene
- Arbeidsutvalget kan fremme forslag til utredninger for å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag i spørsmålet om vern og andre spørsmål som trenger nærmere klargjøring på dette stadiet i saksbehandlingen, og som har betydning for vernespørsmålet.
- Om et flertall i arbeidsutvalget eller et flertall av de samiske representantene i arbeidsutvalget og Fylkesmannen ikke kommer fram til et felles forslag, skal de ulike forslag legges fram for høring og følge saken videre.
- Konsultasjonene i arbeidsutvalget skal foregå i god tro og med målsetting om å oppnå enighet. Medlemmene skal aktivt bidra med informasjon, delta i diskusjoner og vurderinger på møter med videre. Arbeidsutvalget har et samlet ansvar for å bidra til en god og effektiv prosess.
- Arbeidsutvalget kan invitere kunnskaps- og kompetansepersoner, statlige myndigheter, frivillige organisasjoner og representanter for rettighetshavere og brukerinteresser til sine møter når enkeltområder eller -tema tas opp, og arbeidsutvalget kan legge opp til åpne møter med lokalsamfunn og de interesser som berøres av verneforslaget.

- Arbeidsutvalget avslutter sitt arbeid når fylkesmennene har avgitt tilråding etter høring.

Referansegrupper:

En referansegruppe har anledning til å gi kunnskap om bruksinteresser og verneverdier, samt råd om grenser og bestemmelser til Fylkesmannen i arbeidet med å utarbeide utredningsprogram, verneforslag, samt informere videre om arbeidet i sine lag/foreninger ved behov. Kontakt vil skje både via noen fysiske møter, e-post og telefon/skype. Det er opprettet tre forskjellige referansegrupper i denne verneplanprosessen

Referansegruppe for kommuner og fylkeskommuner

- Troms fylkeskommune
- Nordland fylkeskommune
- Andøy kommune
- Tranøy, Berg, Torsken og Lenvik kommune med to felles representanter
- Harstad kommune

Referansegruppe for fiskeri:

- Fiskeridirektoratets region Nordland
- Fiskeridirektoratets region Nord
- Nordland fylkes fiskarlag
- Fiskarlaget Nord
- Andøy fiskarlag
- Norges Kystfiskarlag
- Straumen fiskarlag
- Fiskebåt
- Søndre Torsken fiskarlag

Referansegruppe for naturmangfold:

- Forum for natur og friluftsliv i Nordland
- Forum for natur og friluftsliv i Troms
- Folkeaksjonen Oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja

Særmøter

Særmøter med aktuelle parter vil i store trekk ha samme funksjon som referansegruppene. Vi ønsker, sammen med fiskeridirektoratets regionskontor, å gjennomføre møter med akvakulturnæringen underveis i verneplanprosessen. I tillegg vil vi gjennomføre særmøter med forsvaret i verneplanprosessen.

Informasjon:

Fylkesmannen vil underveis i verneplanprosessen gi informasjon om marint vern, generelt og spesielt for Andfjorden. Informasjon vil bli lagt ut på Fylkesmannen i Nordland sin hjemmeside og gjennom avisinnlegg.

Folkemøter

Vi vil gjennomføre folkemøter når konsekvensutredning foreligger og underveis ved utarbeidelse av forslag til marint vern av Andfjorden.

Medvirkning med barn og unge

Vi vil utrede hvordan barn og unge sin stemme kan få sin plass i verneplanprosessen. Aktuelle tiltak kan være knyttet til å involvere ungdomsråd, utvalgte skoler og at deler av kontordagene blir gitt prioritert for barn og unge.

Kontordager

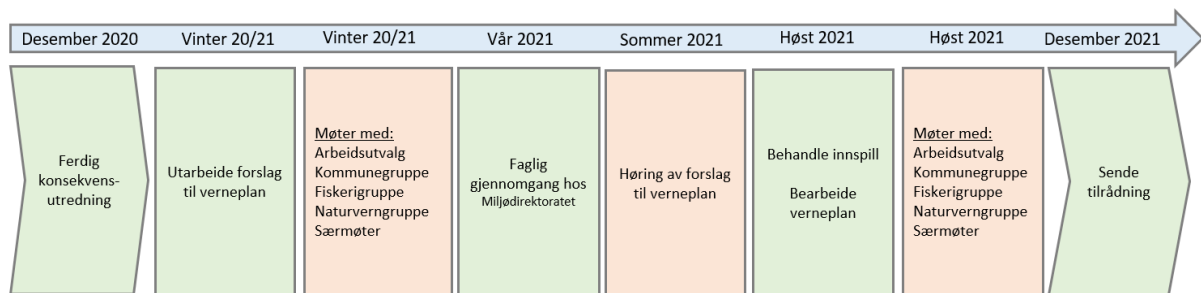
Vi ønsker å ha flere «Åpne kontordager» i berørte kommunene. På disse kontordagene kan du fremme dine interesser, stille spørsmål og få orientering om hvordan forslaget til marint vern, slik det ser ut på det aktuelle tidspunkt. Kontordagene vil bli annonsert i god tid.

Faglig bistand i verneplanprosessen

Marint vern er i stor grad forankret hos Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet (HI). Vi er derfor i dialog om hvordan de kan bistå oss i verneplanarbeidet. Slik det ser ut pr. dato vil de kunne gi oss råd knyttet til faglige problemstillinger, formidling av biologisk mangfold i sjø, samt deltakelse i referansegrupper og i folkemøter etc.

7.3 Tidsplan:

Nedenfor ser dere en foreløpig tidsplan vi vil søke å etterstrebe. Eventuelle endringer av prosess og fremdrift vil bli annonsert på våre hjemmesider.

8 Referanser og relevante linker

Miljødirektoratets nettside for nasjonal marin verneplan:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/vernet-natur/marint-vern/>

Fylkesmannens nettsider for marint vern: <https://www.fylkesmannen.no/Andfjorden/>.

MAREANO sin nettside inneholder mye informasjon om marint naturmangfold: <http://www.mareano.no/>

9 Vedlegg

Vedlegg 1: Kart som viser alternativene til referanseområder for rekestrål, snurrevad og bunntål som skal konsekvensutredes.

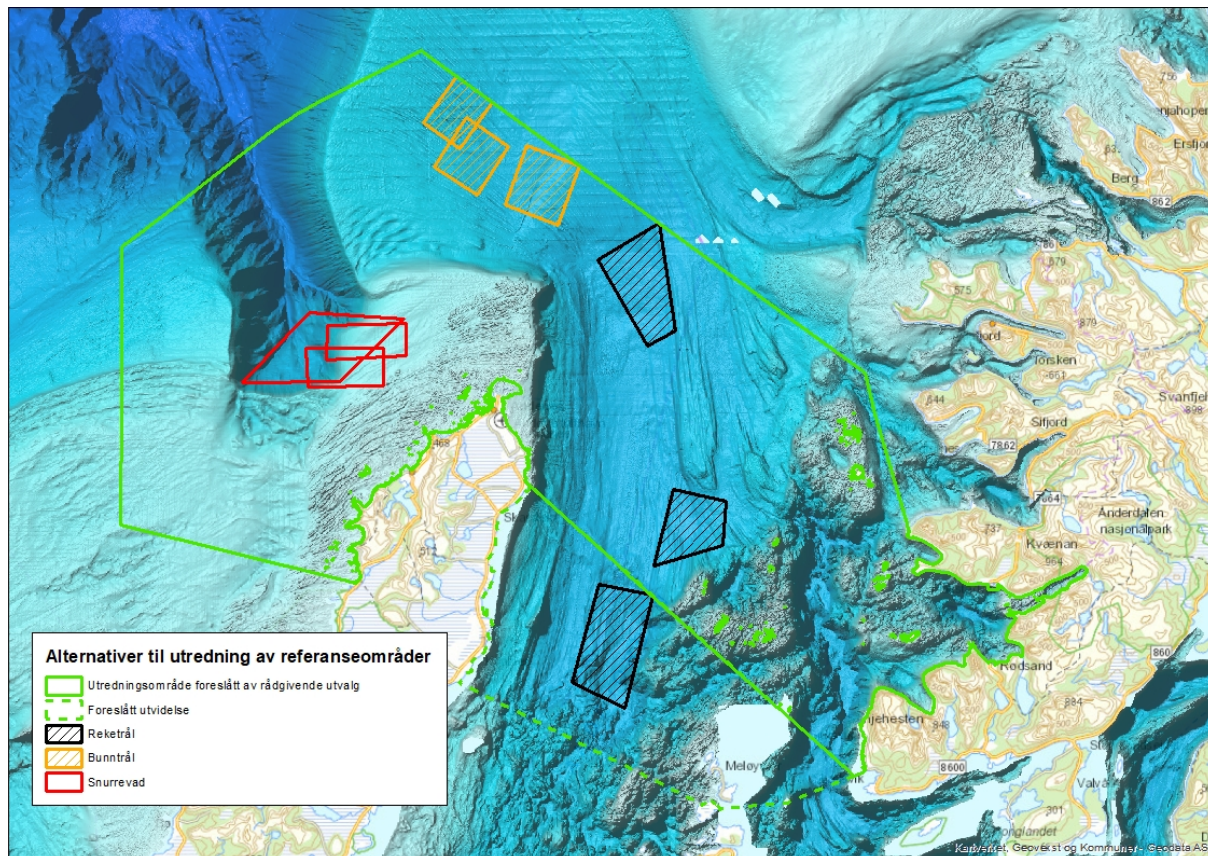
Vedlegg 2: Tabell som viser hvilke alternative regler som skal konsekvensutredes.

Vedlegg 3: Kart som viser utredningsalternativer for forvaltning av eksisterende akvakulturanlegg i Selfjorden.

Vedlegg 4: Kart som viser havneområdene som tas ut av utredningsområdet.

Vedlegg 1.

Kart som viser alternativene til referanseområder for rekestrål, snurrevad og bunntål som skal konsekvensutredes.

Vedlegg 2. Tabell som viser hvilke alternative regler som skal konsekvensutredes. Utgangspunktet er de samme vernebestemmelsene (§ 3) som i foreslåtte verneforskrift for LoppHAVET og vedtatte forskrift for Saltstraumen marine verneområde, som er beskrevet i kapittel 4.1. De alternative reglene for de ulike temaene som skal utredes har en del likhetstrekk, men også noen forskjeller, fra allerede vedtatte og foreslåtte marine verneplaner.

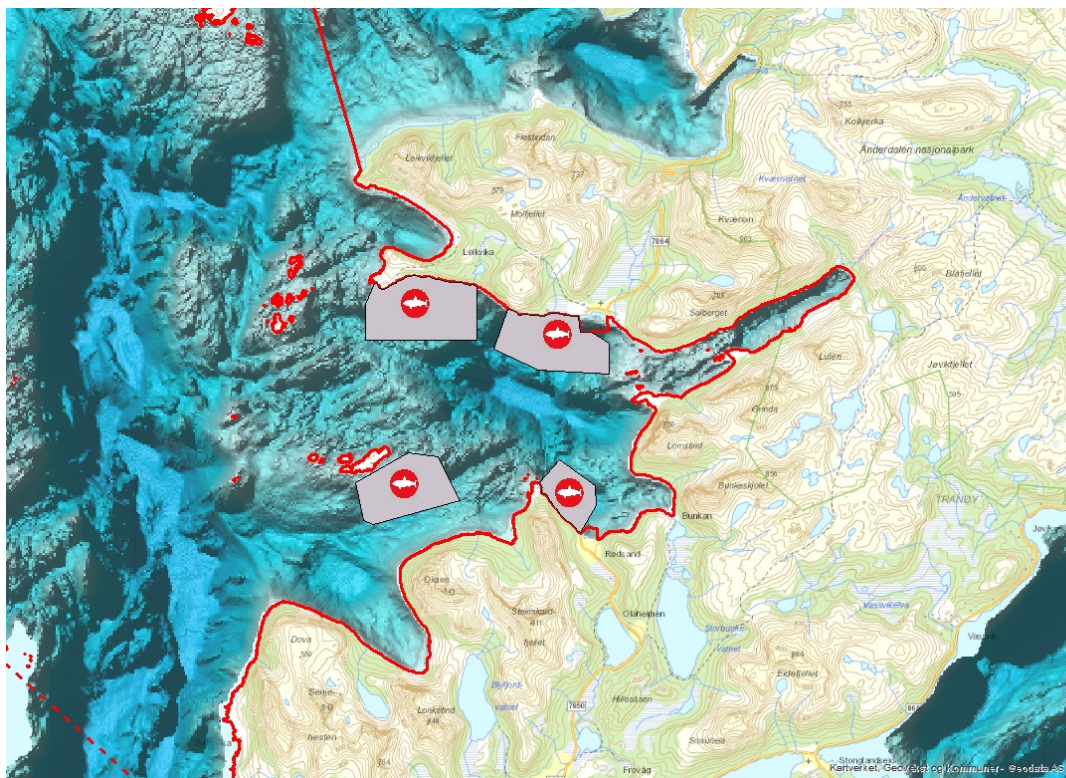
Aktivitet/Tema	Utredde uten generelle unntak og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser	Utredde generelle unntak fra vernebestemmelsene Bestemmelsene er ikke til hinder for:	Utredde spesifiserte dispensasjonsbestemmelser Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til: <i>(forutsatt at tiltakene ikke kommer i strid med verneformål eller verneverdier)</i>
Akvakultur			
Ny lokalitet			a) Akvakultur b) Akvakultur, med unntak for restriksjonsområder og i referanseområder
Utslipp av lusemidler fra brønnbåt	Ja	a) Utslipp av lusemidler b) Utslipp av lusemidler i 2 km sone rundt referanse- og restriksjonsområder	Utslipp av lusemidler i definerte områder.
Kobberimpregnering av nøter.	Ja	a) Bruk av kobberimpregnering av nøter b) Bruk av kobberimpregnering av nøter på eksisterende akvakulturanlegg	
Fiskeri:			
Garn, line, teine, ruse, snøre		a) Fiske med garn, line, teine, ruse, snøre b) Fiske med garn, line, teine, ruse, snøre, med unntak for restriksjonsområder	
Snurrevad, trål og reke trål		a) Fiske med snurrevad, trål og reke trål b) Fiske med snurrevad, trål og reke trål, med unntak for restriksjonsområder og i referanseområder	

Høsting med andre aktive bunnredskaper og høsting gjennom dykking.	Ja	a) Høsting med andre aktive bunnredskaper, som for eksempel skjellskraping og taretråling, samt høsting gjennom dykking. b) Høsting med andre aktive bunnredskaper, som for eksempel skjellskraping og taretråling, samt høsting gjennom dykking, med unntak for restriksjonsområder og i referanseområder	
Opprensning av tapte fiskeredskaper	Ja	Opprensning av tapte fiskeredskaper i restriksjonsområder og referanseområder	
Marin samferdsel:			
Utfylling og etablering av ulike typer anlegg			a) Utfylling og bygging av kai for industrivirksomhet, reiselivsnæring og fritidsbruk. b) Utfylling og bygging av kai for industrivirksomhet og reiselivsnæring c) Utfylling og bygging av kai for industrivirksomhet.
Mudring og dumping av masser		Vedlikeholdsmudring	a) Vedlikeholdsmudring b) Mudring c) Mudring og dumping
Oppankring		a) Oppankring med båt eller andre fartøyer b) Oppankring med båt eller andre fartøyer, med unntak for restriksjonsområder	
Masseuttak:			
Masseuttak i sjø	Ja		Utnyttelse av mineralske ressurser
Forsvaret:			
Forsvarets skyting og sprenging i skytefelt		a) Skyting og sprenging i skytefelt b) Skyting og sprenging i skytefelt, med unntak for restriksjonsområder og referanseområder	
Petroleum:			
Petroleumsvirksomhet	Ja		
Kabler og rørledninger:			

Legging av nye kabler og rørledninger			a) Legging av kabler og rørledninger b) Legging av kabler og rørledninger, så langt som mulig samlet i korridorer
Forskning:			
Prøvetaking som påvirker sjøbunn	Ja		Vitenskapelige undersøkelser

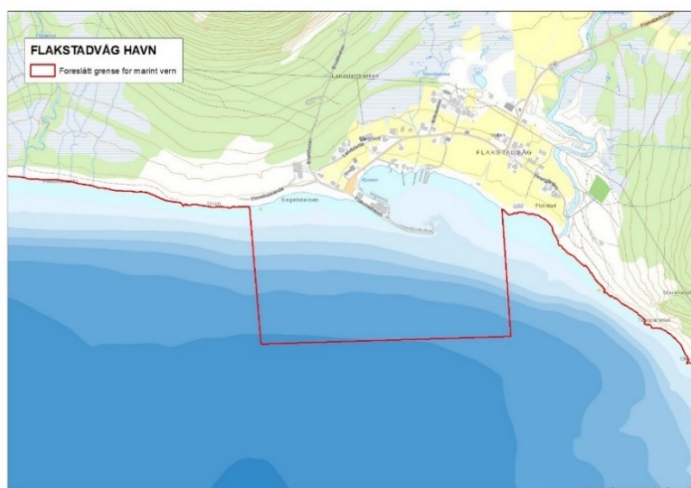
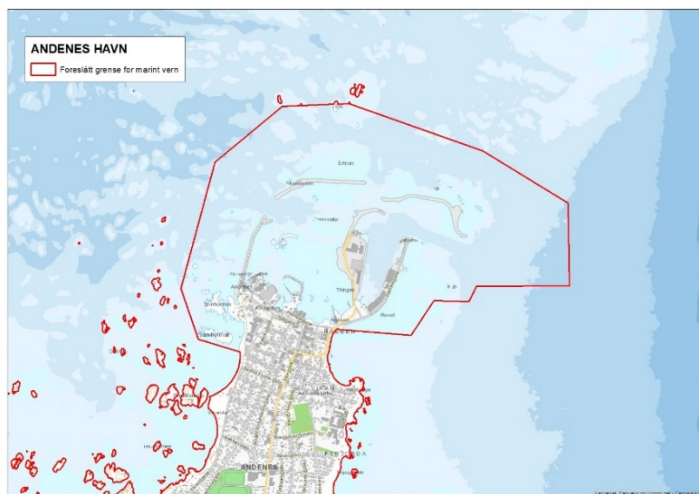
Vedlegg 3:

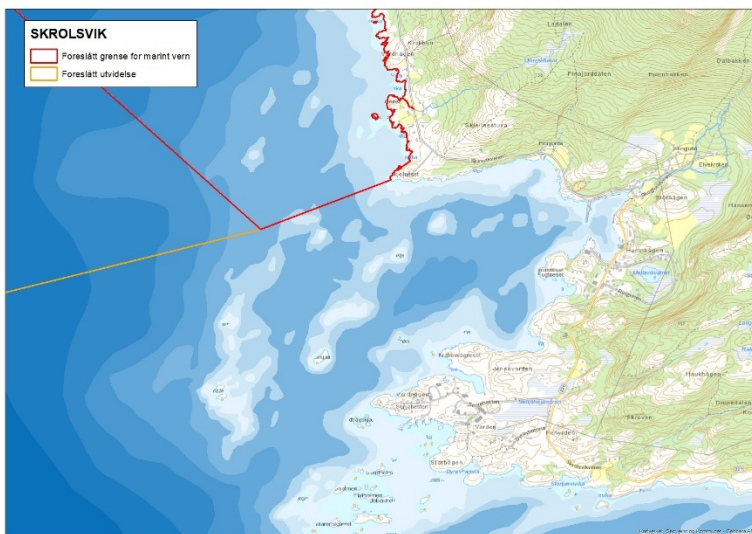
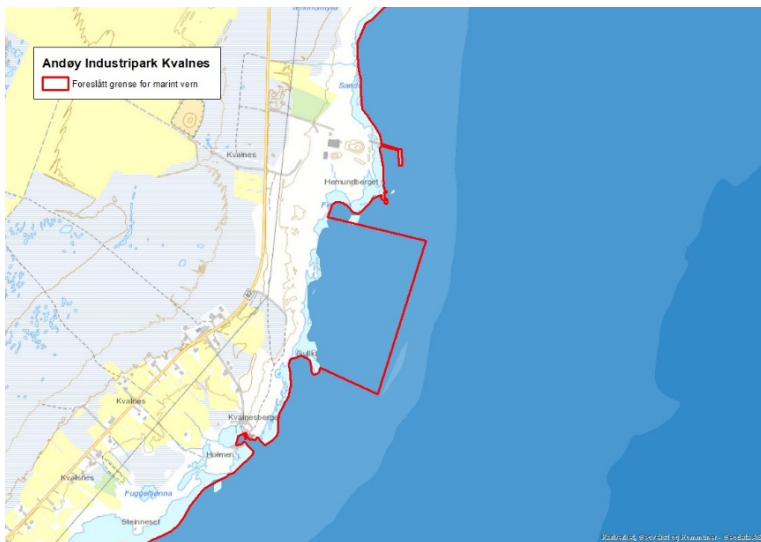
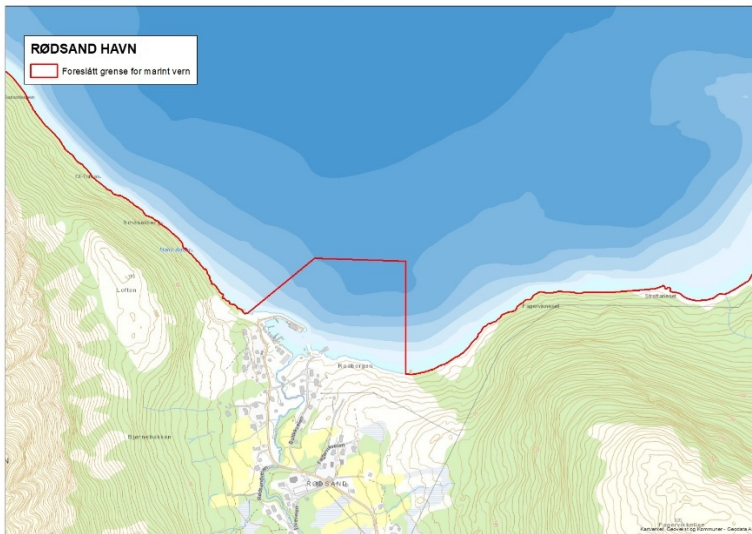
Kart som viser avgrensninger der det gis åpning for endringer, drift og vedlikehold av eksisterende akvakulturlokaliteter i Selfjorden.

Vedlegg 4.

Havneområdene som tas ut av utredningsområdet.

Statens hus

Moloveien 10

tlf: 75 53 15 00 || fax: 75 52 09 77

fmnpost@fylkesmannen.no

www.fmno.no

www.twitter.com/FMNordland || www.facebook.com/FylkesmannenNO

ISBN nummer: